

UNIVERZITA KARLOVA
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra biblických věd

Karel Novák

Moudrost kříže
Rétorická analýza a exegeze
1 Kor 1,18–2,5

Diplomová práce

Vedoucí práce: prof. Pavel Kříž, Th.D.

Praha 2016

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 2. září 2016

Karel Novák

Bibliografická citace

Moudrost kříže [rukopis] : Rétorická analýza a exegeze 1 Kor 1,18–2,5 : diplomová práce / Karel Novák ; vedoucí práce: Pavel Kříž. -- Praha, 2016. -- 86 s.

Anotace

Diplomová práce „Moudrost kříže. Rétorická analýza a exegeze 1 Kor 1,18 – 2,5“ nejprve stručně představuje kontext situace, která nastala v Korintě po první Pavlově návštěvě. Reakcí na rozdělení místní komunity Ježíšových vyznavačů, v kterém zřejmě hrály rozhodující roli slova *gnosis* a *sofia*, je apoštolovo zdůraznění centrální role Kristova kříže v křesťanském kérygmatu a v odpovědi na ně (1. kapitola). Rétorická analýza studovaného textu ukazuje, že 1 Kor 1,18 – 2,5 plní jako součást rozsáhlejší textové jednoty funkci *propositio* (vv. 18–19) a *narratio* (1,20 – 2,5) (2. kapitola). Poselství o kříži se vyjadřuje působivě řadou protikladů: a) ti, kdo jdou ke spáse – ti, kdo jdou k záhubě; b) věřící – nevěřící; c) síla – slabost; d) moudrost – pošetilost. Pavel ověřuje tuto teologii kříže dvojitou cestou: na okolnostech souvisejících s povoláním Korinťanů (1,26–31) a na způsobu, jak jim na počátku kázal evangelium (2,1–5) (3 kapitola). Vedle přínosu ke studiu rétoriky pavlovských listů přináší tato práce také exkurz o starozákonních citacích u apoštola Pavla a jejich argumentační přesvědčivosti. Těžiště úryvku však kromě ústředního pojmu „slovo o kříži“ (*ho logos tou staurou*) spočívá v jedinečných výpovědích o Kristu jako moudrosti, spravedlnosti, posvěcení a vykoupení (1,30). Ty představují pozitivní přínos této pasáže, která by jinak zůstala jen neaktuální dobovou reakcí na dílčí problém korintské církevní obce.

Klíčová slova

kérygma, kříž, moudrost, rétorika, christologie, Pavlovy listy

Abstract

The Diploma thesis “The Wisdom of the Cross: Rhetoric Analysis and Exegesis of 1 Cor 1:18 – 2:5” first presents briefly the context of the situation, which arose in Corinth after the first visit of Paul. As his reaction to the division of the local community, in which the terms *gnosis* and *sophia* played a crucial part, the Apostle stressed the central function of Christ’s cross in the Christian *kerygma* and in an answer to it (Chapter 1). Rhetoric analysis of the studied text demonstrates that 1 Cor 1:18 – 2:5 as a component part of a larger text unit plays the fiction of *propositio* (vv. 18–19) and *narratio* (1:20 – 2:5) (Chapter 2). The message about the cross is expressed in an effective way through a series of contrasts: a) those who are being saved and those who are perishing; b) those who believe and those who do not; c) power and weakness; d) wisdom and foolishness. Paul verifies this theology of the cross in two ways, by the circumstances that attended the call of the Corinthians (1:26–31) and by the manner in which he initially proclaimed the Gospel to them (2:1–5) (Chapter 3). Alongside the contribution to the studies in rhetoric, this thesis further offers an *excursus* on the Old Testament quotations in Paul’s epistles and on their argumentative persuasiveness. The decisive point of the text together with the central notion “the word of the cross” (*ho logos tou staurou*) consists in incomparable statements on Christ as the Wisdom, Justice, Sanctification and Redemption (1:30). They constitute the positive contribution of this passage, which

would otherwise be left a mere out-of-date temporal reaction to the partial problem of the Corinthian community.

Keywords

kérygma, cross, wisdom, rhetoric, Christology, Paul's Epistles

Počet znaků (včetně mezer): 155 847